

Hamit YUMUK

**GÜMRÜK MÜŞAVİRİNİN
MALİ HUKUK BAKIMINDAN
SORUMLULUĞU**

onikilevha
KURUMSAL YATIRIM VE DANIŞMANLIK

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR.....	XV
GİRİŞ.....	1
I. KONUNUN TANITILMASI VE SINIRLANDIRILMASI	1
II. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ VE KONUNUN İNCELENMESİ	3

BİRİNCİ BÖLÜM GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ MESLEĞİNİN GELİŞİMİ, ÇALIŞMA ALANI, TEMSİL VE SORUMLULUĞUN HUKUKİ ÇERÇEVESİ

I. GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ MESLEĞİNİN GELİŞİMİ VE ÇALIŞMA ALANI	6
A. GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİNİN TARİHÇESİ.....	6
1. Mesleğin Dünya’da Gelişimi.....	6
2. Mesleğin Türkiye’de Gelişimi.....	12
B. GÜMRÜK MÜŞAVİRİ KAVRAMI	20
C. GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİNİN KONUSU	22
1. Dünya’da Gümrük Müşavirliğinin Konusu.....	22
2. Türkiye’de Gümrük Müşavirliğinin Konusu	24

a. Danışma Faaliyeti.....	26
b. Hazırlık Faaliyeti.....	28
c. Tespit faaliyeti.....	30
d. Beyan Faaliyeti.....	36
aa. Eşyanın beyanı.....	37
bb. Beyannamenin Tescili ve Sonuçları.....	44
cc. Beyannamenin Düzeltilmesi ve İptali.....	49
e. Takip Faaliyeti.....	54
II. GÜMRÜKLERDE TEMSİL.....	54
A. TEMSİL.....	54
B. DOĞRUDAN TEMSİL.....	58
C. DOLAYLI TEMSİL.....	60
D. TEMSİL YETKİSİ VE İSPAT.....	64
E. TEMSİLİN SONUÇLARI.....	70
III.GÜMRÜK YÜKÜMLÜLÜĞÜ, GÜMRÜK	
YÜKÜMLÜLERİ, SORUMLULUK VE GÜMRÜK	
MÜŞAVİRLERİNİN SORUMLULUĞU.....	75
A. GÜMRÜK YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	75
B. GÜMRÜK YÜKÜMLÜLERİ.....	78
1. Yükümlü.....	78
2. Sorumlu.....	81
3. Üçüncü Kişi Ödevliler.....	84
C. SORUMLULUK.....	85
D. GÜMRÜK MÜŞAVİRLERİNİN SORUMLULUĞUNUN	
HUKUKİ NİTELİĞİ.....	93
E. KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA GÜMRÜK	
MÜŞAVİRİNİN HUKUKİ SORUMLULUĞU.....	101

İKİNCİ BÖLÜM
GÜMRÜK MÜŞAVİRİNİN GÜMRÜK
VERGİLERİNİ ÖDEME SORUMLULUĞU

I. SORUMLULUĞUN KOŞULLARI	114
A. GÜMRÜK MÜŞAVİRİNİN SORUMLULUĞUNUN KOŞULLARI.....	115
1. Beyan.....	119
2. Beyanda Kullanılan Verilerin Yanlış Olması.....	121
3. Kusurlu Davranış.....	125
a. Genel Olarak.....	125
b. Kusurun Belirlenmesi.....	126
aa. Vergi Kaybına Neden Olan Durumun Bilinmesi.....	127
bb. Vergi Kaybına Neden Olan Durumun Müşavirlik Mesleğinin İcabi Bilinmesinin Gerekli ve Mutat Olarak Bilinebilir Olması	130
c. Sorumluluğun Sınırı.....	134
aa. Eşyaya İlişkin Sınırlar.....	136
bb. Denetim Türüne İlişkin Sınırlar.....	138
cc. İthalatçıya İlişkin Sınırlar.....	139
4. Vergi Kaybı.....	140
B. YETKİLENDİRİLMİŞ GÜMRÜK MÜŞAVİRLERİNİN SORUMLULUĞUNUN KOŞULLARI.....	142
1. Tespit İşlemlerinin ve Raporların Doğru Olmaması.....	146
2. Vergi Kaybı.....	149
II. SORUMLULUĞUN KAPSAMI.....	149
A. GÜMRÜK VERGİLERİ.....	149
1. Dar Anlamda Gümrük Vergisi	155
2. Geniş Anlamda Gümrük Vergileri.....	156
a. Harcamalardan Alınan Vergiler.....	156
aa. Katma Değer Vergisi.....	157
bb. Özel Tüketim Vergisi.....	161
cc. Damga Vergisi	169

b. Ticaret Önlemleri Politikası Çerçevesinde Alınan Vergiler.....	169
aa. Dampinge Karşı Vergi	169
bb. Telafi Edici Vergi	176
B. PARA CEZALARI.....	178
1. Genel Olarak.....	178
2. Gümrük Kabahatleri.....	183
a. Kabahat-Gümrük Kabahati Ayrımı	183
b. Gümrük Kabahatinin Unsurları	186
aa. Tipiklik	187
aaa. Maddi Unsur	188
bbb. Manevi Unsur	198
bb. Hukuka Aykırılık.....	200
cc. Kusurluluk.....	201
c. Gümrük Kabahatinin Özel Görünüm Şekilleri.....	203
aa. Teşebbüs	203
bb. İştirak	204
cc. İçtima.....	207
C. MALİ YÜKLER.....	209
1. TRT Bandrol Ücreti.....	219
2. Fonlar	220
a. Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu.....	220
b. Destekleme Fiyat İstikrar Fonu.....	222
c. Tütün Fonu	223
D. GÜMRÜK VERGİSİNE BAĞLI ALACAKLAR (FER'İ ALACAKLAR)	223
III.SORUMLULUĞU ORTADAN KALDIRAN NEDENLER.....	228
A. KUSURSUZLUĞUN İSPATI.....	229
1. Genel Olarak İspat ve Delil	229
2. Kusursuzluğun İspatı.....	235
B. GÜMRÜK VERGİSİ MİKTARININ BELİRLENMESİNE KARŞI İLERİ SÜRÜLEBİLECEK İTİRAZLAR.....	240

1. Genel Olarak.....	240
2. Eşyanın Gümrük Tarife Pozisyonuna İlişkin İtirazlar.....	240
a. Genel Olarak.....	240
b. Eşyanın Hatalı Sınıflandırılması.....	243
3. Eşyanın Kıymetine İlişkin İtirazlar	248
a. Genel Olarak.....	248
b. Eşyanın Gümrük Kıymetinin Hatalı Belirlenmesi	252
4. Eşyanın Menşesine İlişkin İtirazlar.....	257
a. Genel Olarak.....	257
b. Eşyanın Menşenin Hatalı Belirlenmesi.....	260
C. KAMU ALACAĞININ VARLIĞINA İLİŞKİN İTİRAZLAR.....	262
1. Gümrük Vergisinin Ödenmesi.....	263
2. Beyannamenin İptali	268
3. Eşyanın Beyan Edilemez Hale Gelmesi Nedeniyle Gümrük Yükümlülüğünü Sona Ermesi	269
4. Gümrük Vergisinin Kaldırılması.....	269
5. Gümrük Vergisinin Zaman Aşımına Uğraması.....	269
6. Vergi Affı	276

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM GÜMRÜK MÜŞAVİRİNİN TAKİBİ VE HAKLARI

I. GÜMRÜK MÜŞAVİRİNİN TAKİBİ.....	279
II. GÜMRÜK MÜŞAVİRİNİN HAKLARI.....	299
A. İDARİ HAKLAR.....	299
1. Bilgi İsteme Hakkı	300
a. Bağlayıcı Olmayan Bilgi İsteme Hakkı	302
b. Bağlayıcı Bilgi İsteme Hakkı.....	312
aa. Bağlayıcı Tarife Bilgisi İsteme Hakkı	314

bb. Bağlayıcı Menşe Bilgisi İsteme Hakkı.....	320
2. İdari İtiraz Hakkı.....	321
a. Genel Olarak.....	321
b. Gümrük Kanunu'nda Öngörülen İdari İtirazın Unsurları.....	325
aa. İtiraz.....	326
bb. Zorunluluk.....	328
c. Zorunlu İdari İtirazın Hukuki Rejimi.....	333
aa. Kesin ve Yürütülmesi Zorunlu İdari İşlem.....	334
bb. Zorunlu İdari İtirazda Davaya Konu İşlem.....	337
d. İtiraza Tabi İşlemler.....	340
aa. Vergiler.....	340
aaa. İhtirazi Kayıtle Beyan Üzerine Tahakkuk Ettirilen Vergiler.....	341
bbb. Ek Olarak Tahakkuk Ettirilen Vergiler.....	344
bb. Para Cezaları.....	347
cc. İdari Kararlar.....	347
e. Uygulanacak İdari Usul.....	355
aa. Başvuru usulü.....	362
bb. Başvurunun Konusu.....	363
cc. Başvuru Sebepleri.....	363
dd. Başvuruda Bulunabilecek Olanlar.....	365
ee. Başvurulacak Makam.....	366
ff. Başvuru Süresi.....	368
gg. İstemin Karara Bağlanması.....	379
3. Uzlaşma Talep Etme Hakkı.....	383
a. Genel Olarak.....	383
b. Uzlaşmanın Şartları.....	386
aa. Uzlaşmanın Konusu.....	387
bb. Uzlaşma Sebepleri.....	391
cc. Uzlaşmaya Başvurabilecek Olanlar.....	393
dd. Uzlaşma Başvurusu Süresi.....	394
c. Uzlaşma Usulü ve Uzlaşmanın Sonuçları.....	395

4. Gümrük Vergilerinin Geri Verilmesini veya Kaldırılmasını İsteme Hakkı.....	397
a. Genel olarak.....	397
b. İdari Usul.....	401
c. Geri Verme veya Kaldırma Sebepleri.....	402
aa. Genel Geri Verme veya Kaldırma Sebepleri.....	402
bb. Özel Geri Verme veya Kaldırma Sebepleri.....	407
B. YARGISAL HAKLAR.....	408
1. Dava Açma Hakkı.....	409
a. Görev.....	410
b. Yetki.....	415
c. İdari Merci Tecavüzü.....	419
d. Ehliyet.....	424
e. İdari Davaya Konu Olabilecek Bir İşlem Bulunup Bulunmadığı.....	425
f. Süre Aşımı.....	426
g. Husumet.....	428
h. Dilekçenin Usule Uygunluğu.....	429
2. Davayı İhbar ve Davaya Katılma Hakkı.....	431
SONUÇ.....	433
KAYNAKÇA.....	451